

Наказ Міністерства внутрішніх справ України

№780 від 25.09.2023

Про затвердження Порядку організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження

Це ознайомчий фрагмент: зміст і перші сторінки документа.

Повний документ — 104 стор. — друкуємо у форматі А5 з обкладинкою та доставкою по Україні.

Замовити друк

повного документа на
docprint.pageviewbot.com

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**Про затвердження Порядку
організації роботи органів
управління та підрозділів,
закладів освіти системи ДСНС
під час підготовки особового
складу, гасіння пожеж, ліквідації
наслідків надзвичайних ситуацій
та інших небезпечних подій в
умовах екстремальних
температур, задимленості,
загазованості, радіоактивного,
хімічного забруднення та
біологічного зараження**

№ 780 від 25.09.2023

Редакція від 25.09.2023. Статус: чинний

Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1839-23>

Зміст

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	5
25.09.2023 № 780	5
I. Загальні положення.....	7
II. Організація газодимозахисної служби.....	10
III. Організація роботи баз ГДЗС та постів ГДЗС	16
IV. Особливості оперативних дій з використанням ЗІЗОД у непридатному для дихання середовищі	19
1. Застосування ЗІЗОД	19
2. Формування та спорядження ланки ГДЗС	20
3. Організація роботи поста безпеки ГДЗС (КПП ГДЗС)	24
4. Включення газодимозахисників у ЗІЗОД та виключення з них	26
5. Пересування ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі.....	28
6. Порядок виконання робіт ланкою ГДЗС у непридатному для дихання середовищі	31
7. Особливості пошуку та рятування людей у непридатному для дихання середовищі	32
8. Особливості роботи ланок ГДЗС в умовах високої температури	36
9. Особливості роботи ланок ГДЗС в умовах низької температури	36
10. Робота газодимозахисників у ЗІЗОД на відкритій місцевості	37

11. Особливості залучення газодимозахисників до аварійно-рятувальних робіт у зоні хімічного забруднення	38
12. Особливості залучення газодимозахисників до проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому або замкнутому просторі	38
13. Заходи безпеки під час роботи газодимозахисників у ЗІЗОД	42
14. Дії в разі виникнення нештатних ситуацій із газодимозахисниками в непридатному для дихання середовищі	43
V. Порядок постановки ЗІЗОД до оперативного розрахунку, технічного обслуговування, ремонту та проведення перевірок	44
1. Порядок постановки ЗІЗОД до оперативного розрахунку	44
2. Організація технічного обслуговування ЗІЗОД	45
3. Очищення та дезінфекція ЗІЗОД у процесі експлуатації	49
4. Організація перевірки ЗІЗОД перед постановкою до оперативного розрахунку та використанням	50
VI. Порядок зберігання та транспортування ЗІЗОД	52
VII. Підготовка газодимозахисників	53
1. Організація підготовки газодимозахисників в органах та підрозділах ДСНС і проходження стажування	53
2. Організація підготовки газодимозахисників у системі службової підготовки	54
ПОСЛІДОВНІСТЬ перевірки засобів індивідуального захисту органів дихання	57
ПЕРЕЛІК оперативно-службової документації газодимозахисної служби	80
ПЕРЕЛІК основного оснащення баз газодимозахисної служби та постів газодимозахисної служби	83
I. База ГДЗС	83

II. Пост ГДЗС	86
ОПИС електронного планшета поста безпеки газодимозахисної служби	89
ПРОТОКОЛ випробувань засобів індивідуального захисту органів дихання.....	100
ЖУРНАЛ реєстрації перевірок засобів індивідуального захисту органів дихання перед постановкою до оперативного розрахунку	100

**МІНІСТЕРСТВО   ВНУТРІШНІХ   СПРАВ
УКРАЇНИ**

НАКАЗ

25.09.2023 № 780

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 жовтня 2023 р.
за № 1839/40895**

**Про затвердження Порядку організації роботи органів управ-
ління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час
підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслід-
ків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умо-
вах екстремальних температур, задимленості, загазованості,
радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зара-
ження**

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 22 Кодексу циві-
льного захисту України, з метою організації заходів, спрямованих
на захист особового складу Державної служби України з надзви-
чайних ситуацій у непридатному для дихання середовищі під час
гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та
інших небезпечних подій, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Порядок організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження, що додається.

2. Управлінню взаємодії з Державною службою України з надзвичайних ситуацій Міністерства внутрішніх справ України (Корева Ю.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

І. Клименко

ПОГОДЖЕНО:

Тимчасово виконуючий обов'язки
Голови Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

В. Демчук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства

внутрішніх справ України

25 вересня 2023 року № 780

Зареєстровано в Міністерстві

юстиції України

20 жовтня 2023 р.

за № 1839/40895

ПОРЯДОК

організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає організацію роботи осіб рядового і начальницького складу та працівників апарату ДСНС, аварійно-рятувальних формувань центрального підпорядкування, закладів освіти, що належать до сфери управління ДСНС, територіальних органів ДСНС та їх підпорядкованих підрозділів (далі - органи та підрозділи ДСНС) під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (далі - НС) та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення

та біологічного зараження (далі - непридатне для дихання середовище).

Цей Порядок може використовуватися пожежно-рятувальними підрозділами, визначеними статтями 61-63 Кодексу цивільного захисту України.

2. З метою гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій (далі - ліквідація наслідків небезпечних подій) у непридатному для дихання середовищі в органах та підрозділах ДСНС утворюється газодимозахисна служба (далі - ГДЗС).

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

база ГДЗС - спеціально облаштоване приміщення, забезпечене обладнанням, оснащенням і контрольно-вимірювальними приладами, у якому здійснюється ремонт, технічне обслуговування та налаштування засобів індивідуального захисту органів дихання (далі - ЗІЗОД), наповнення повітрям або киснем балонів, спорядження регенеративних патронів та зберігання ЗІЗОД;

газодимозахисник - особа рядового, начальницького складу або працівник органу та підрозділу ДСНС, яка (який) пройшла (пройшов) відповідну підготовку для роботи в ЗІЗОД у непридатному для дихання середовищі та за станом здоров'я допущена(-ий) до роботи в них;

ГДЗС - служба, яка утворюється в органах та підрозділах ДСНС і призначена для організації оперативних дій у непридатному для дихання середовищі під час ліквідації наслідків небезпечних подій;

ЗІЗОД - апарати автономного дихання стисненим повітрям з відкритим контуром та киснево-ізолюючі дихальні апарати, що перебувають на оснащенні органів та підрозділів ДСНС;

контрольно-пропускний пункт ГДЗС - два і більше пости безпеки ГДЗС, які виставлені в одному місці поблизу входу в непридатне для дихання середовище для контролю за роботою ланок ГДЗС;

ланка ГДЗС - група газодимозахисників, яка налічує від 3 до 5 осіб на чолі з керівником цієї групи, яка з використанням ЗІЗОД проводить у непридатному для дихання середовищі оперативні дії під час ліквідації наслідків небезпечної події;

оперативні дії - організоване застосування сил і засобів органів та підрозділів ДСНС, спрямоване на рятування людей та ліквідацію наслідків небезпечних подій;

пост ГДЗС - спеціально обладнане приміщення, у якому здійснюються повсякденне обслуговування, перевірка та зберігання ЗІЗОД на стисненому повітрі, а також наповнення повітрям балонів до них;

постовий посту безпеки ГДЗС - газодимозахисник, який здійснює дистанційний контроль за роботою ланки (ланок) ГДЗС у непридатному для дихання середовищі.

4. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України, Статуті дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж, затвердженому наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 квітня 2018 року № 340, зареєстрована-

ному в Міністерстві юстиції України 10 липня 2018 року за № 802/32254 (далі - Статут дій під час гасіння пожеж), та інших нормативно-правових актах з питань цивільного захисту.

II. Організація газодимозахисної служби

1. ГДЗС утворюється в органах та підрозділах ДСНС, особовий склад яких залучається до проведення оперативних дій у непридатному для дихання середовищі під час ліквідації наслідків небезпечних подій.

2. До сил ГДЗС належать:

газодимозахисники, допущені до роботи в ЗІЗОД;

старші майстри (майстри) ГДЗС;

начальники ГДЗС гарнізону;

начальник ГДЗС ДСНС.

3. До засобів ГДЗС належать:

ЗІЗОД (балони (регенеративні патрони) до них), рятувальні пристрої (капюшони), що під'єднуються до ЗІЗОД, саморятівники;

засоби безпеки ланок ГДЗС (електронний планшет для розрахунку часу роботи газодимозахисників у ЗІЗОД, сигналізатори нерухомості, трос-зв'язка, тепловізор та інші засоби контролю обстановки);

компресорне обладнання для наповнення балонів, засоби для тестування, обслуговування та ремонту ЗІЗОД;

автомобілі ГДЗС, димососи, нагнітачі повітря та перемички;

технічні засоби для підготовки газодимозахисників, теплодімокамери, димокамери, полігони, смуги психологічної підготовки і навчально-тренувальні комплекси ГДЗС.

4. Органи та підрозділи ДСНС у межах гарнізону комплектуються ЗІЗОД з однаковими технічними характеристиками (тип, марка, модель, час захисної дії). Допускається використання в гарнізоні різних типів ЗІЗОД за умови комплектування окремо взятих підрозділів однотипними ЗІЗОД.

Пожежно-рятувальні підрозділи, які призначені для ліквідації наслідків небезпечних подій у підземних спорудах метрополітену, шахтах, підземних виробках та в печерах, повинні комплектуватися ЗІЗОД із часом (тривалістю) захисної дії не менше ніж 180 хвилин.

5. Загальна кількість ЗІЗОД (в оперативному розрахунку та резерві) у пожежно-рятувальному підрозділі повинна становити 50% від кількості газодимозахисників цього підрозділу з урахуванням ЗІЗОД, які перебувають в оперативному розрахунку та встановлені на пожежних та спеціальних аварійно-рятувальних автомобілях.

Кількість ЗІЗОД у пожежно-рятувальних підрозділах, які обслуговуються підрозділом (відділенням, групою) ГДЗС, приймається відповідно до кількості особового складу, визначеного таблицями оперативного розрахунку особового складу на пожежно-

рятувальних автомобілях, наведеними в додатку 4 до Статуту дій під час гасіння пожеж.

6. Усі основні пожежні та спеціальні аварійно-рятувальні автомобілі, які перебувають в оперативному розрахунку, повинні бути укомплектовані ЗІЗОД та одним саморятівником або рятувальним пристроєм (капюшоном) із постійною подачею повітря.

Кількість ЗІЗОД, необхідних для комплектування спеціальних транспортних засобів, у тому числі спеціальних машин радіаційного та хімічного захисту, передбачено Положенням про визначення та застосування спеціальних транспортних засобів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 лютого 2020 року № 99, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03 березня 2020 року за № 232/34515.

ЗІЗОД приймається газодимозахисником під час заступання на чергування при зміні караулів (змін).

Індивідуально за газодимозахисником закріплюється лише панорамна маска. Якщо на базі ГДЗС, пості ГДЗС пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу створено обмінний фонд герметично упакованих панорамних масок, а їх дезінфекція і сушіння проводяться централізовано на сертифікованому обладнанні, панорамні маски допускається не закріплювати індивідуально за газодимозахисниками.

У разі комплектування пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу киснево-ізолюючими ЗІЗОД вони закріплюються індивідуально за кожним газодимозахисником, а їх кіль-

кість повинна бути не меншою ніж кількість газодимозахисників цих підрозділів.

Якщо виробником не передбачено індивідуального закріплення киснево-ізолюючих ЗІЗОД, то після використання такого ЗІЗОД газодимозахисником проводиться очищення та дезінфекція відповідно до інструкції виробника з експлуатації.

7. Перед постановкою до оперативного розрахунку ЗІЗОД обов'язково перевіряються газодимозахисниками на справність за послідовністю перевірки засобів індивідуального захисту органів дихання, наведеною в додатку 1 до цього Порядку. Забороняється постановка до оперативного розрахунку ЗІЗОД, у яких виявлено несправності або якщо тиск у балонах менший ніж 90% робочого.

Резервні ЗІЗОД, запасні балони з повітрям або киснем і регенеративні патрони при зміні караулів (змін) перевіряються та приймаються командирами відділень.

8. Безпосереднє керівництво оперативними діями газодимозахисників у непридатному для дихання середовищі покладається на керівника ланки ГДЗС.

Дистанційний контроль за станом безпеки ланки ГДЗС під час роботи в непридатному для дихання середовищі покладається на постового на посту безпеки ГДЗС. У разі створення контрольно-пропускного пункту ГДЗС (далі - КПП ГДЗС) координацію дій постів безпеки ГДЗС здійснює начальник КПП ГДЗС, до якого вони входять.

Керівники ланок ГДЗС, постові на постах безпеки ГДЗС та начальники КПП ГДЗС визначаються безпосередньо під час органі-